

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

AMO.CZ

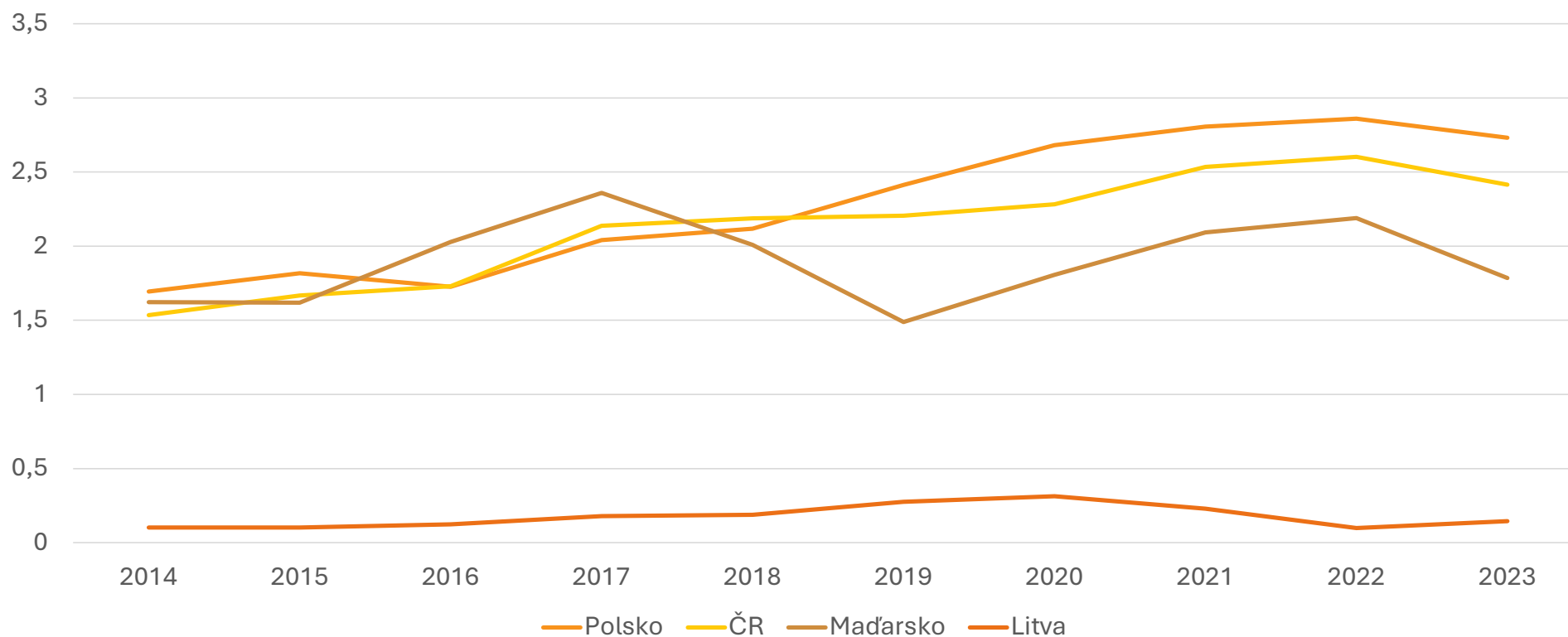
Ekonomická diplomacie a podpora exportu vybraných zemí EU: dopady na bilaterální vztahy a investice

ČR, Německo, Polsko, Maďarsko a Litva

Alice Rezková, Kryštof Kruliš

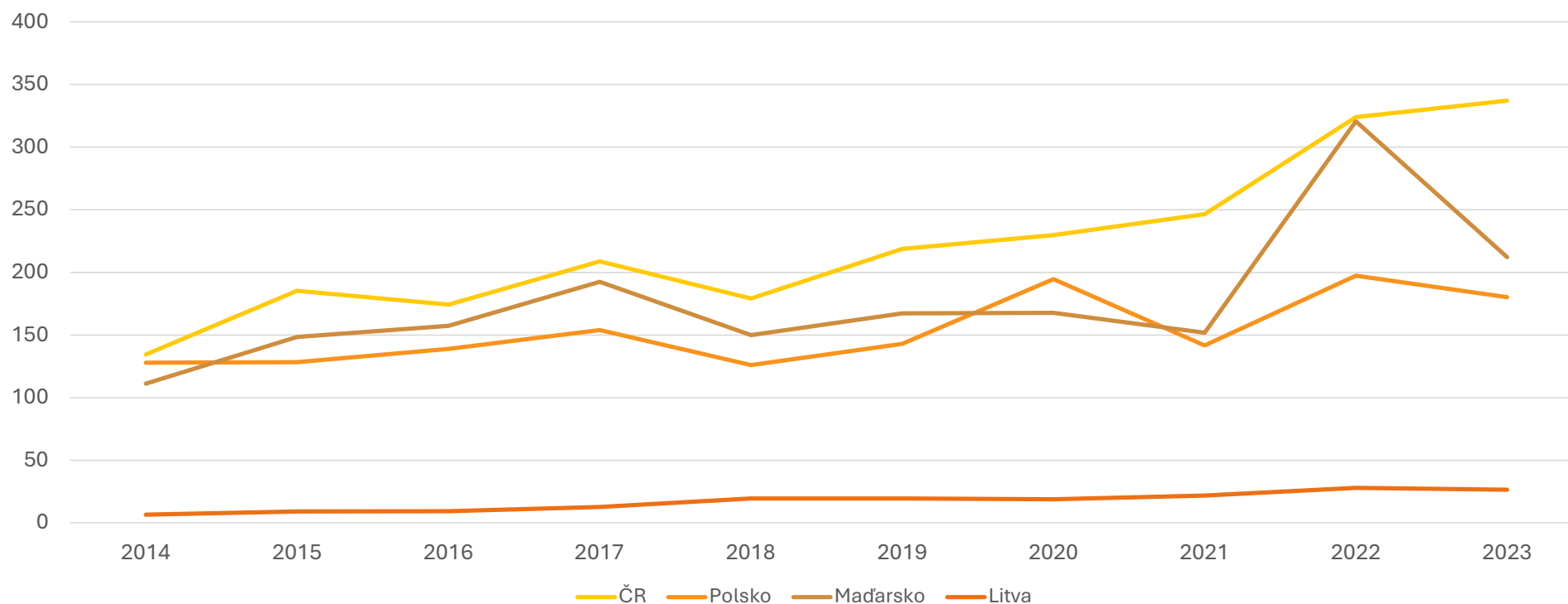
České a polské exporty do Číny relativně stabilně rostou, Maďarsko kolísá a Litva stagnuje

Vývoj vývozu ze zemí střední Evropy do Číny, 2014 - 2023, mld EUR

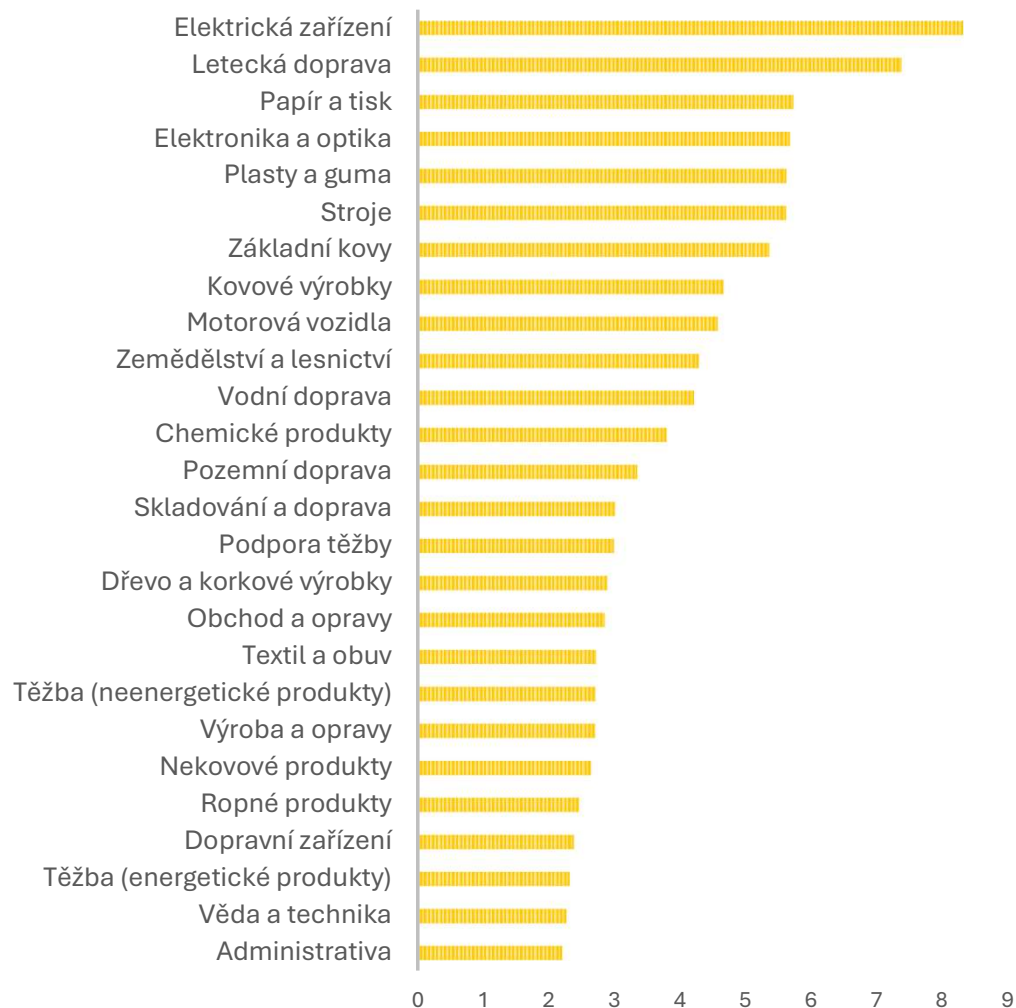
Česká republika vede v růstu exportu, Polsko a Maďarsko zaostávají, Litva na nízké úrovni

Vývoj vývozů ze zemí střední Evropy na Tchaj-wan, 2014 - 2023, mil EUR

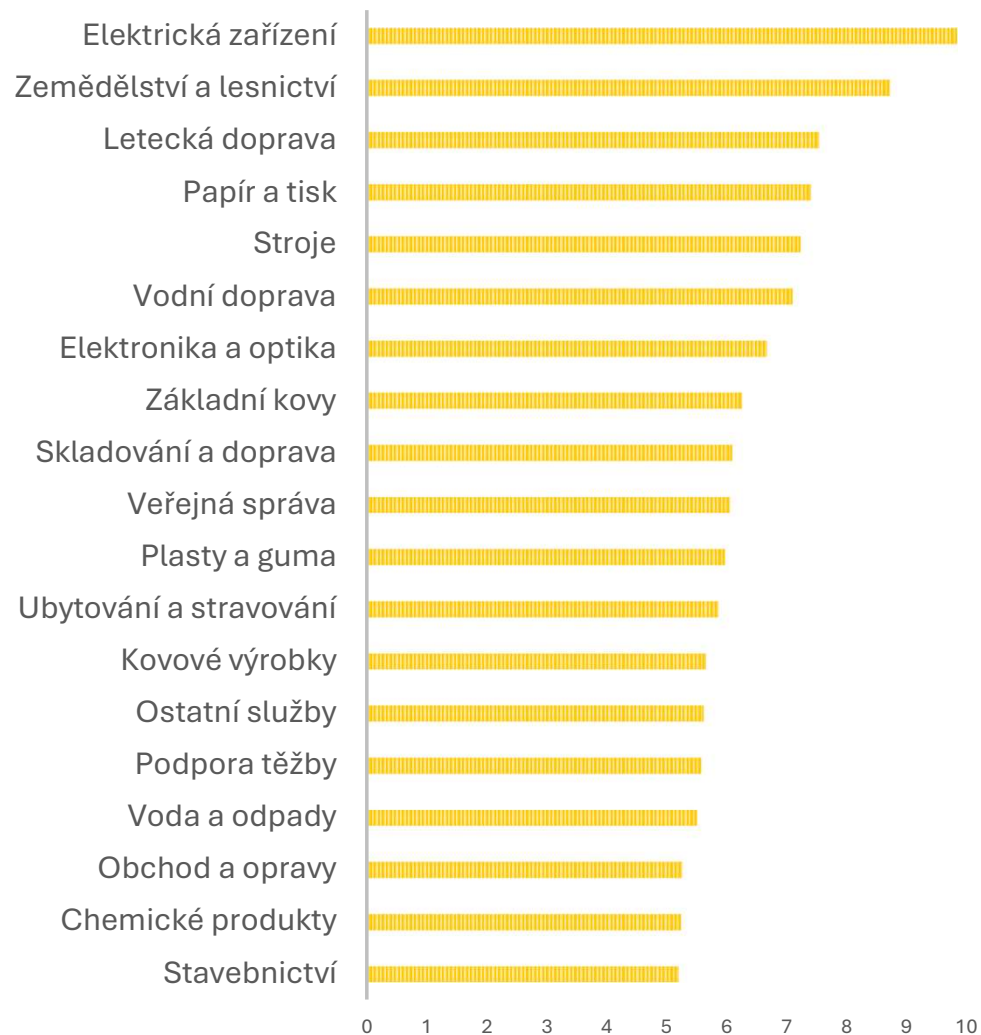
Největší podíl přidané hodnoty směřující do Číny tvoří elektrická zařízení a letecká doprava

Podíl celkové přidané hodnoty, která finálně končí v Číně na celkové přidané hodnotě v zemi původu

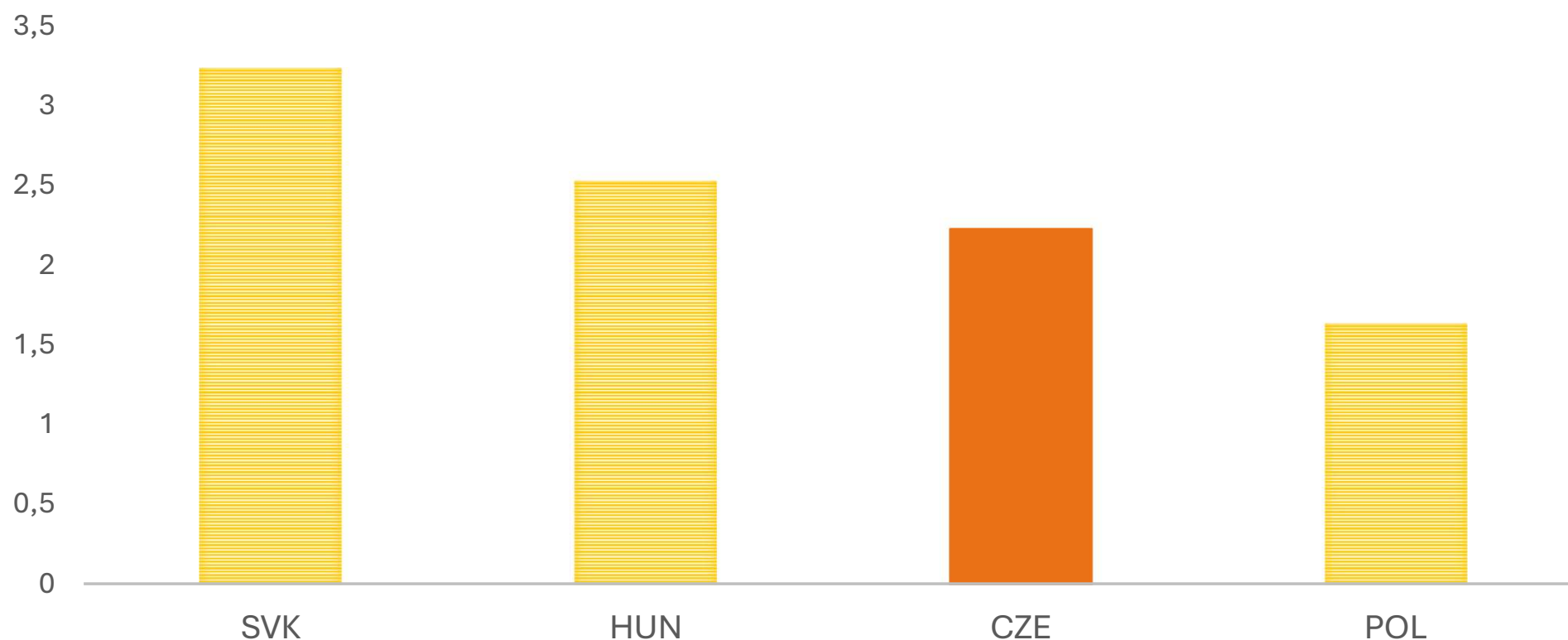

Čína jako klíčový trh pro exportní přidanou hodnotu: Elektrická zařízení, zemědělství, papír a tisk, letecká doprava a stroje

Podíl celkové přidané hodnoty, která finálně končí v Číně, na přidané hodnotě, která je užita v zahraničí

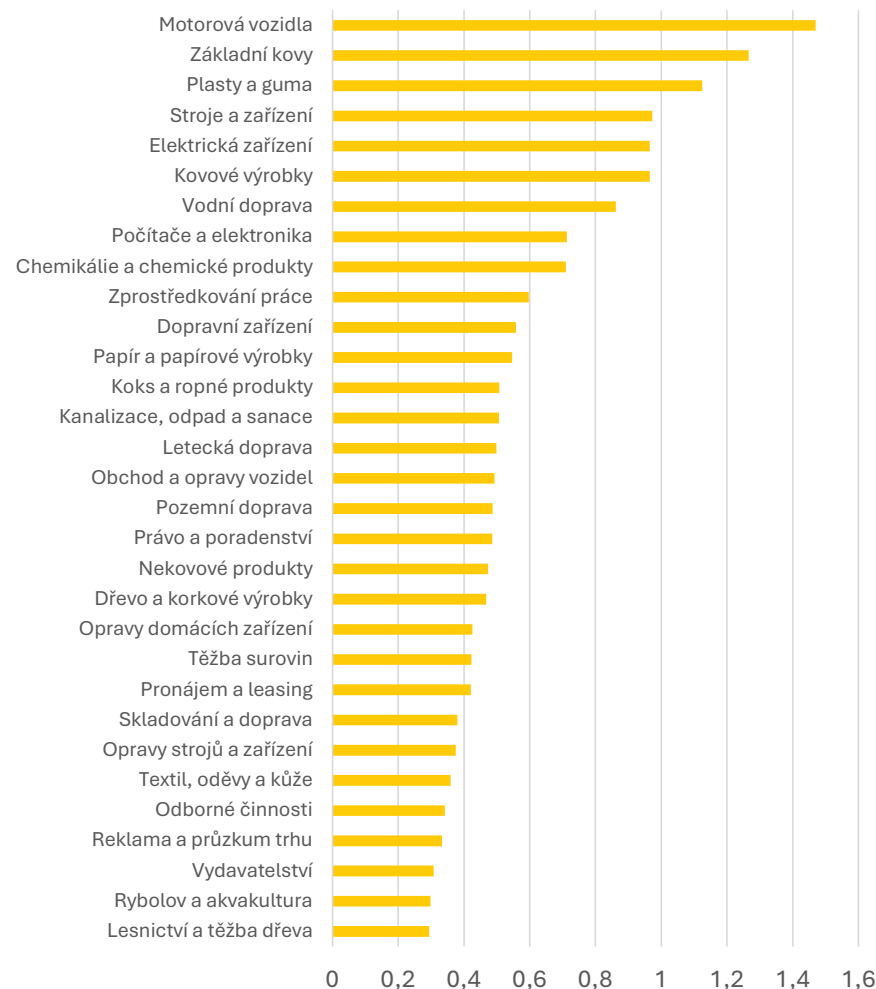

Podíl celkové přidané hodnoty, která finálně končí v Číně, na celkové přidané hodnotě v zemi původu

Nepřímé exporty představují zajímavý ukazatel pro hlubší pochopení českého obchodu s Čínou, avšak z hlediska české ekonomické diplomacie mají omezený význam.

Nepřímé exporty do ČLR jako % celkové produkce sektoru, 2022

Lze zvýšit export na čínský trh? Omezeně.

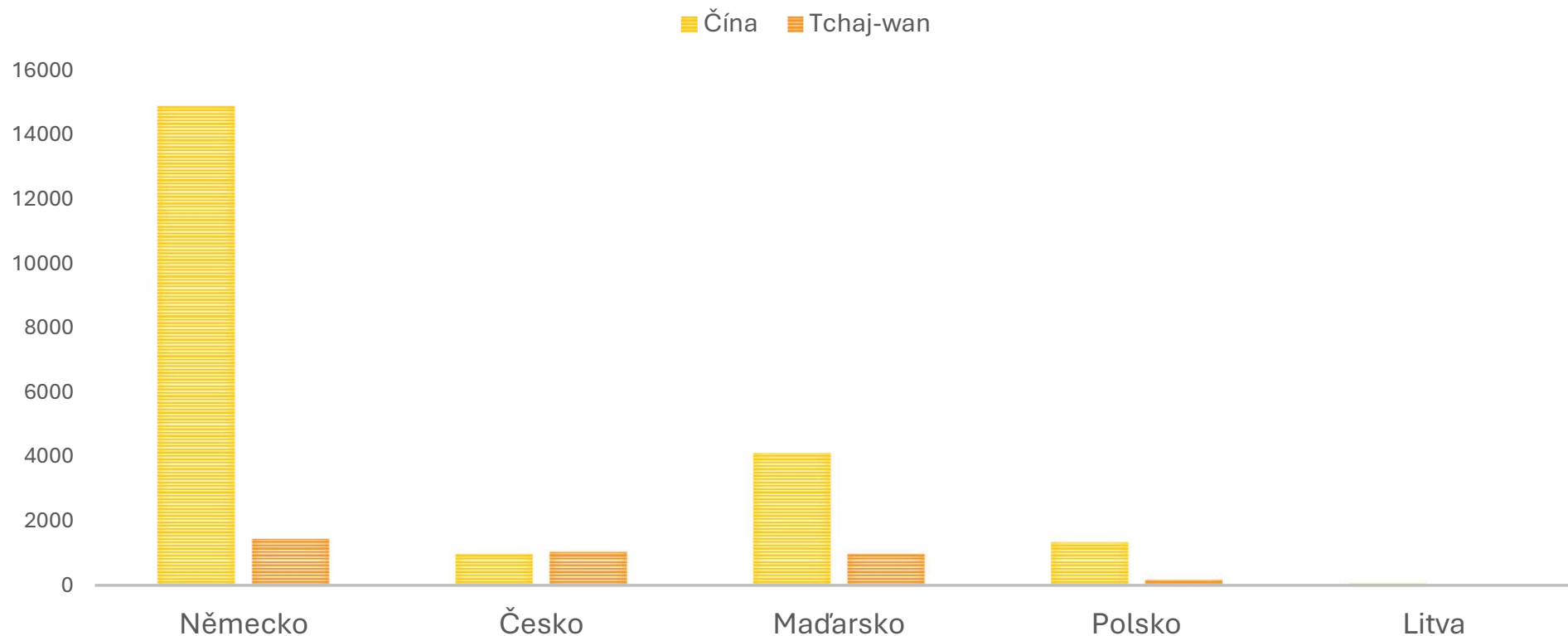
- Zpomalování růstu čínské ekonomiky
- Uzavírání Číny vůči zahraničnímu obchodu (růst domácího trhu, politika dual circulation, Made in China 2025)
- Nedostatečné využití výrobních kapacit (zelené technologie, čipy a high-tech elektronika, produkty z ocele, hnojiva, počítače a obráběcí stroje)

Je čínský trh jen pro odvážné? ANO

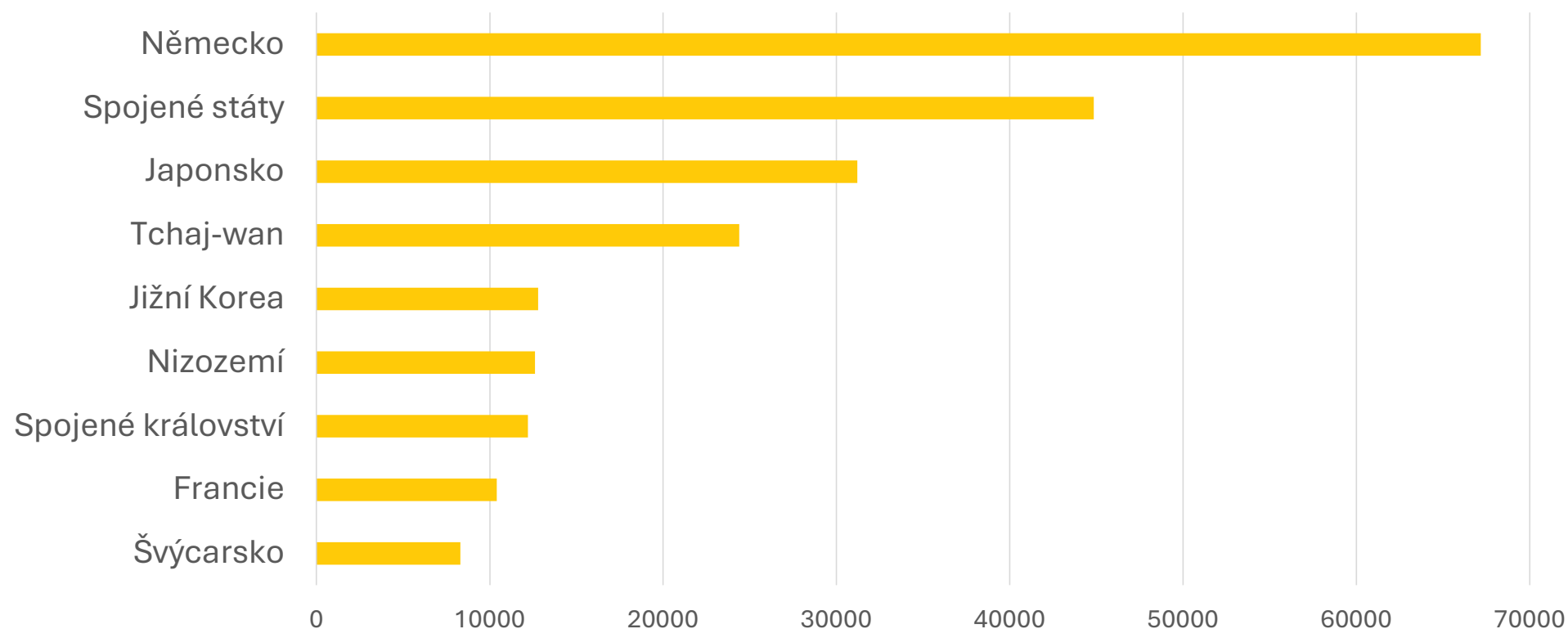
- Velmi silná konkurence
- Neustále se měnící podmínky
- Omezený přístup k veřejným zakázkám
- Ochrana duševního vlastnictví v celém regionu
- Rizika spolupráce s čínskými partnery na třetích trzích (zákaz čínských součástí, rostoucí ostražitost v USA)

ČR zaostává v objemu tchajwanských a čínských investic ve srovnání s ostatními zeměmi

Čínské a tchajwanské investice v regionu, 2022/2021, mil. USD

Tchajwanské společnosti jsou významnými tvůrci pracovních míst.

Německo: obavy o konkurenceschopnost

- Změny ve vnímání Číny v německé vládě
- Německé firmy zintenzivnily spolupráci s Čínou – zavírají výrobu v Německu a posouvají ji do Číny – hlasování o clech
- Německá vláda tlačí firmy do konceptu snižování rizik
- Zároveň aktivní vztahy s Tchaj-wanem – TSMC foundry

Maďarsko: Nadstandardní vztahy s Čínou maďarské vztahy nezvyšují

- Maďarsko = čínská montovna v Evropě
- V roce 2023 získalo Maďarsko 44 % všech čínských FDI v Evropě
- Maďarsko společně s Čínou buduje bateriový klastr
- Dobré politické vztahy se do zvýšeného maďarského exportu nepromítají
- Neplatí teze: V Maďarsku intenzivně investují tchajwanské i čínské společnosti

Polsko: z neúspěšného hráče ve vítěze?

- Vzhledem k velikosti ekonomiky nízký objem obchodní výměny i investic s Čínou i Tchaj-wanem
- Vícekolejný přístup jako v ČR
- Spolupráce s Čínou na projektech v elektromobilitě a s Tchaj-wanem v semicon
- Spolupráce často tažená obchodními motivy, ale v případě Číny také státními aktéry

Litva: politické vztahy bez ekonomické základny

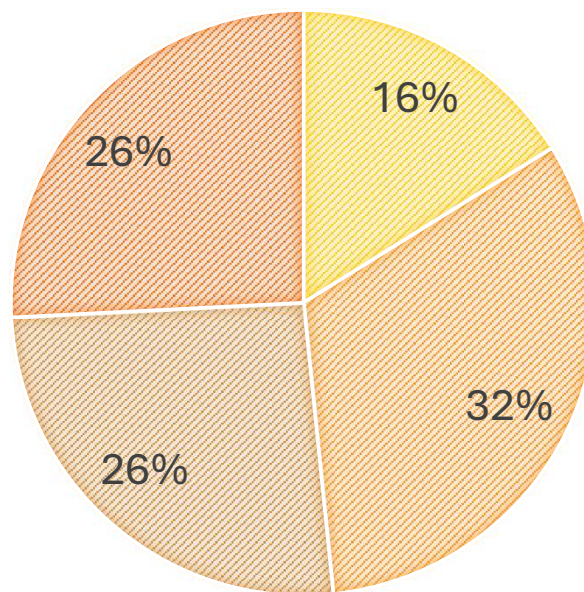
- Test čínské reakce na odvážnější kroky vůči Tchaj-wanu
- Prohra zejména na čínské straně – omezený přístup k litevskému laserovému odvětví
- Chybějící základna pro prohloubení spolupráce s Tchaj-wanem
- S novou vládou otočka o 180 stupňů?

Dotazníkové šetření

červen až říjen 2024

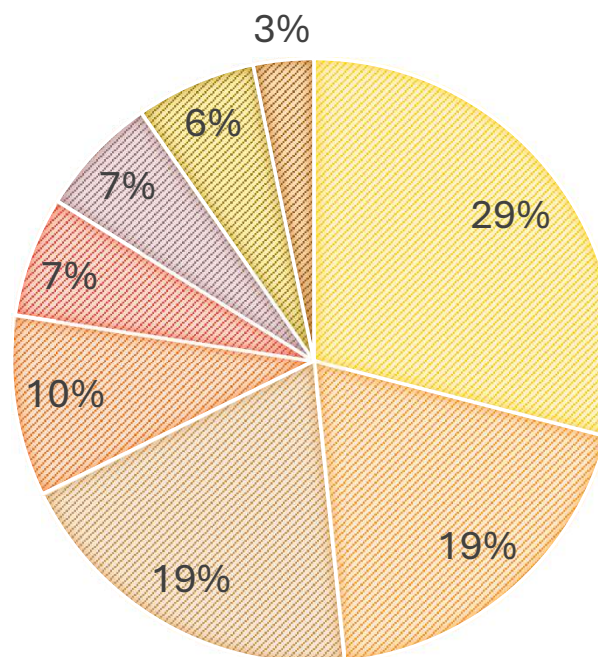
Zastoupení respondentů podle počtu zaměstnanců

■ 1-10 ■ 11-50 ■ 51-250 ■ více než 250

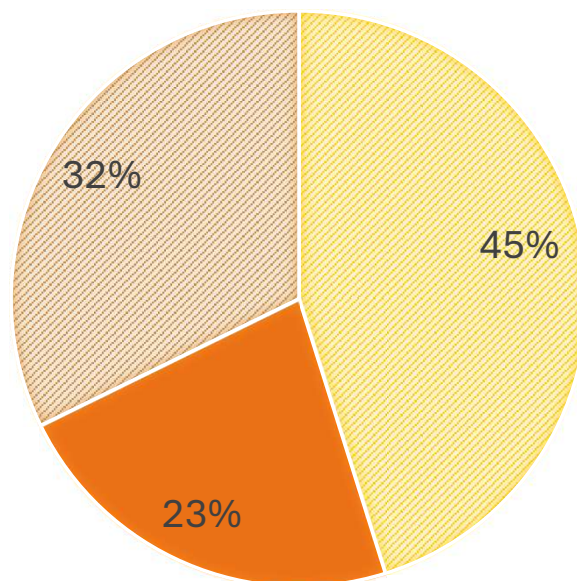
Zastoupení respondentů podle oblastí podnikání

■ Strojírenství ■ Letecký průmysl ■ Ostatní ■ Energetika
■ Zdravotnický průmysl ■ Výroba nábytku ■ Potravinářský průmysl ■ ICT

Zastoupení respondentů podle trhů, na kterých jsou aktivní

■ Čína ■ Tchajwan ■ Čína a Tchajwan

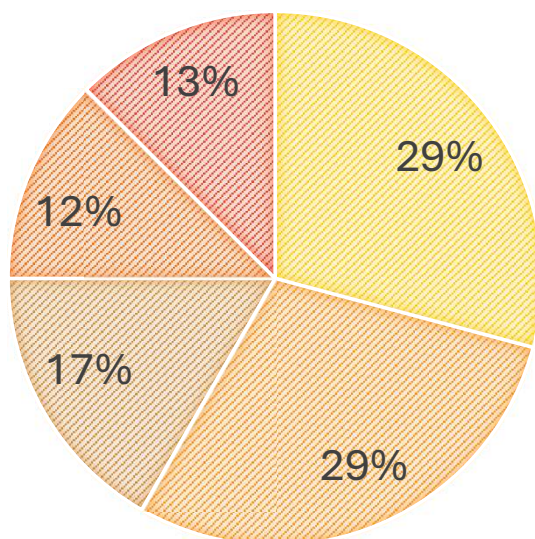

Efektivita obchodních misí

(1 - neefektivní až 5 - velmi efektivní)

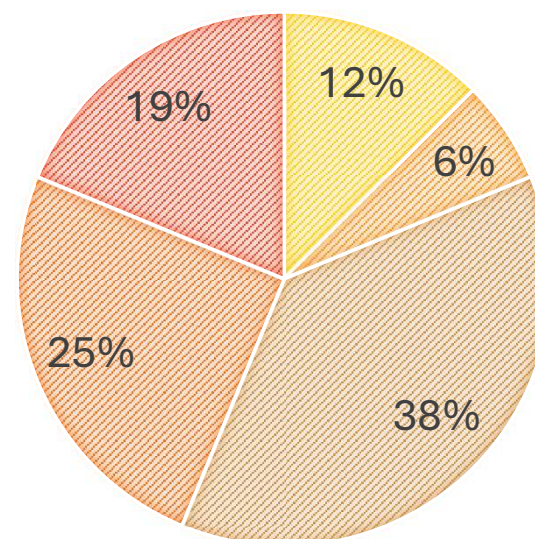
Čína

1 2 3 4 5

Tchaj-wan

1 2 3 4 5

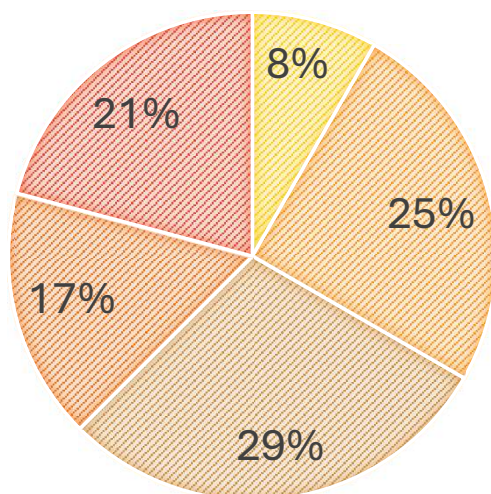

Přínos kanceláří CzechTrade

(1 - NEEFEKTIVNÍ AŽ 5 - VELMI EFEKTIVNÍ)

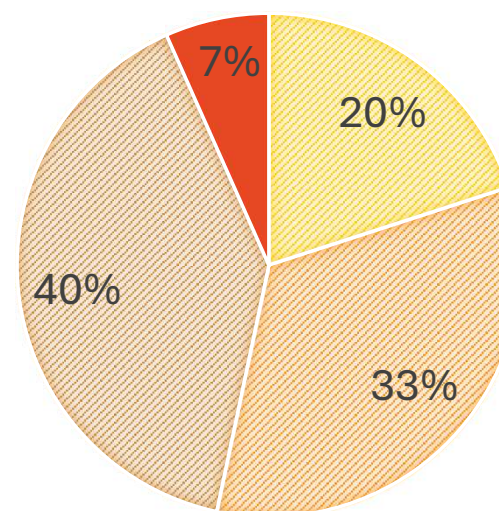
Čína

1 2 3 4 5

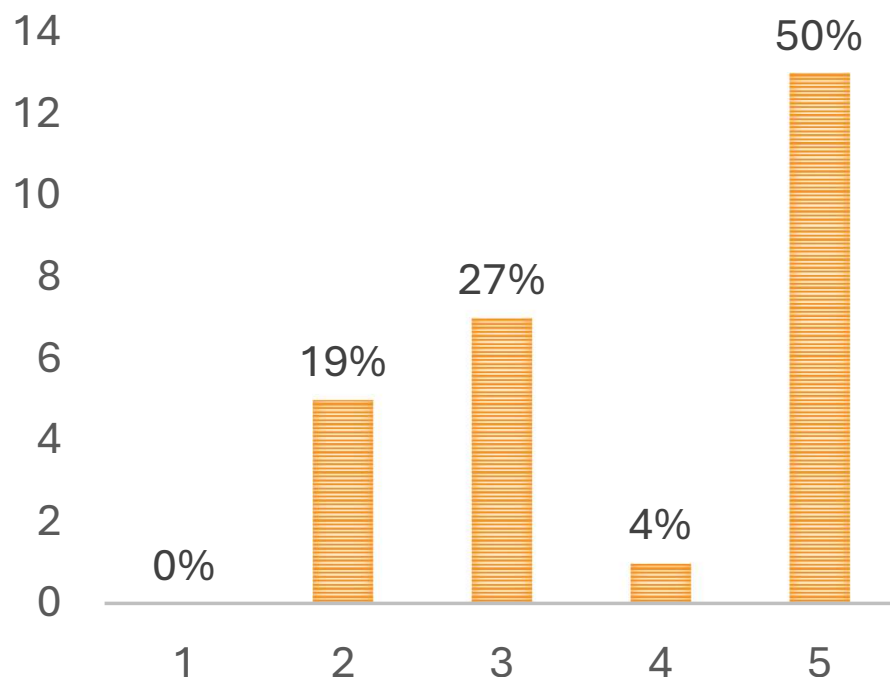
Tchaj-wan

1 2 3 5

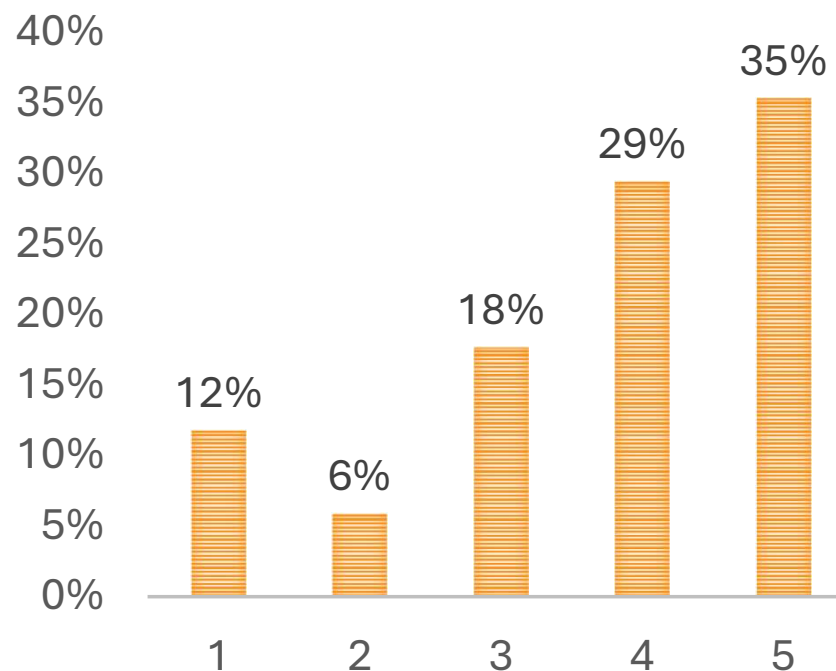

Jak důležitá je podpora ekonomické diplomacie pro úspěch vaší společnosti?

Čína

Tchaj-wan

Doplňující komentáře v dotazníku

- „Ve srovnání s například německou aktivitou jsme hluboce v závěsu. Chybí jasný manuál jak korporátně a finančně při transakcích postupovat a jak agentury mohou v jednotlivých krocích pomoci.”
- „Pokud nás nechtějí politici na nejvyšší úrovni podpořit, tak ať nám alespoň neškodí. Tyto země jsou velmi citlivé na jakákoli prohlášení, která se jich týkají.”
- „Politika MZV ČR vůči Číně prospěšná není a snižuje konkurenceschopnost českých firem na čínském trhu. Podpora ze strany MPO ČR je pro mé podnikání zásadní. Aktuální kanceláře CzechTrade fungují velice dobře, ale uzavření kanceláře CzechTrade a konzulátu v Chengdu vnímám jako velice negativní.”
- „Situace v Číně se v posledních letech zhoršila, zejména kvůli požadavkům společného podniku, zvyšujícím se požadavkům domácího podílu a diskriminaci v postupech zadávání veřejných zakázek.”
- „Absolutně nedostatečná ochrana trhu v rámci EU vůči agresivní čínské konkurenci, která nabízí své výrobky s dotovanými cenami od vlády a narušuje tak férové prostředí v rámci EU, tzv. level playing field.”
- Je potřeba chránit trh ČR a EU před dumpingovou konkurencí z Číny, která nemusí nést v takovém rozsahu nákladovou zátěž v souvislosti s politikou Green Dealu EU.
- Tchaj-wan: „doklady, které nejsou v evropském formátu, má naše administrativa neomezenou míru vyžadovat jejich vysvětlování, ověřování, ohýbání do evropské formy... to zase odporuje standardům na druhé straně a nikdo neustoupí” - Konkrétně jsou zmiňovány například problémy s uznáváním řidičských oprávnění a pravidla pro bankovní transakce. Zmíněny byly také nejasnosti ohledně materiálu dvojího užití.

EU a Čína

- vztah partnerů, konkurentů a systémových rivalů
- aktuálním cílem je snižovat rizika (de-risking), ne vzájemné odlučování (decoupling)
- asymetrie ve vzájemné otevřenosti trhů (investice, veřejné zakázky, ochrana duševního vlastnictví, klimatické závazky)
- *Všeobecná dohoda o investicích mezi EU a Čínou* (Comprehensive Agreement on Investment - CAI) – od 2021 ratifikace pozastavena EP
- Defenzivní nástroje EU:
 - **vyrovnávací cla**
 - **Nařízení EU o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh (FSR)**
 - **Nařízení EU o nástroji pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek**
 - **Směrnice o náležité péči v oblasti udržitelnosti (CSDD)**
 - **Připravované nařízení o zákazu prodeje, dovozu a vývozu zboží vyrobeného pomocí nucené práce**
 - **Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)**
 - **Nařízení EU o ochraně před hospodářským nátlakem třetích zemí (Anti-coercion act)**

Děkujeme za pozornost

SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

AMO.CZ